

25.03.2013

Kaj/1

§ 337

Lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Helsingin kaupungin Liikennelaitos-liikelaitoksen (HKL) rakennuttamisyksikön poikkeamispäätöshakemuksesta Suomenlinnan tilalle RN:o 6:3

HEL 2012-013246 T 10 04 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Helsingin kaupungin Liikennelaitos-liikelaitoksen (HKL) rakennuttamisyksikön poikkeamishakemuksesta seuraavan hakemusta puoltavan lausunnon:

Helsingin kaupungin Liikennelaitos-liikelaitoksen rakennuttamisyksikkö pyytää (5.2.2012) poikkeamislupaa 52. kaupunginosan (Suomenlinna) Töölön kylässä oleva tilalle RN:o 6:3, Iso-Mustasaaren lauttalaiturille.

Hakijan tarkoituksena on matkustajaterminaalikatoksen (65 k-m²) rakentaminen ranta-alueelle, jolla ei ole asemakaavaa.

Hakija perustelee hakemustaan sillä, että terminaalikatosisiin liittyvine aitauksineen on välttämätön lautan tulevan ja lähtevän matkustajaliikenteen ohjaamiseksi.

Hakemus koskee ranta-aluetta, jolla ei ole asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena. Haettu toimenpide on siten vastoin maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n 1 momenttia.

Selostus

Suomenlinna on Museoviraston inventoinnissa (RKY) sisällytetty valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen luetteloon.

Alue on ranta-aluetta, jolla ei ole asemakaavaa. Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on Unescon maailmanperintöaluetta. Maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta, kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta sekä UNESCO:n maailmanperintökohde.

Matkustajaterminaalikatosis korvaa nykyisen matkustajaterminaalikatosis.

Hakijan tarkoituksena on selkiyttää matkustajien reittejä lauttaan. Haettu toimenpide on laadittavan asemakaavan tavoitteiden mukainen.

Osallisten kuuleminen

Hakemuksesta on tiedotettu naapureille kirjeellä (13.12.2012) ja heille on varattu tilaisuus kirjallisen muistutuksen tekemiseen. Muistutuksia ei ole esitetty. Laajempi kuuleminen ei ole tarpeen, koska poikkeamisella ei ole vaikutuksia laajemmalle.

Saadut lausunnot

Museovirasto (20.9.2012) toteaa, että matkustajaterminaalikatos sijoittuu Iso-Mustasaaren pohjoisrantaan nykyisestä katoksesta länteen, rantamuurin ja rannan puurivistön väliin. Rakennus näkyy erityisesti pohjoiseen merelle. Rantanäkymässä se asettuu Rantakasarmen jatkeena olevan muurin ja C2-rakennuksen kohdalle. Saapuvien ja lähtevien matkustajien liikennejärjestelyjä on eriytetty tekemällä aidattu odotusalue terminaalin itäpäädyn puolelle. Sijainti vaikuttaa toimivalta. Rakennus on teräsrakenteinen ja pääosin lasiseinäinen katos. Moderni arkkitehtuuri jatkaa saarten viime vuosikymmenten uudisrakennusten perinnettä. On tärkeää, että katoksen seinät toteutetaan mahdollisimman läpinäkyvänä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää terminaalin ja aitarakenteiden yksityiskohtien eleettömyyteen. Edellä olevin huomioin Museovirasto puoltaa poikkeamisluvan myöntämistä uudisrakennukselle.

Rakennusvalvontaviraston kaupunkikuvaneuvottelukunta ei ottanut kantaa 22.8.2012 rakennuksen kokoon tai sisäisiin toiminnallisiin järjestelyihin. Sen sijaan neuvottelukunta tarkasteli rakennuksen arkkitehtuuria ja ympäristön järjestelyä. Rakennuksen metroasemamainen ulkoasu on sen mukaan liian kaukana Suomenlinnalle ominaisista, paikan luonteen huomioonottavista uudisrakennuskohteista. Assosiaatio liikenteeseen liittyvästä rakennuksesta on mahdollinen mutta hallittu. Suora viittaus metroasemaan ei ole suotava. Rakennuksen tulee olla läpinäkyvä, mutta detaljeiltaan ajattomalla tavalla. Arkkitehtuurin tulee olla eleetöntä ja kestävää tai erityisen hyvin Suomenlinnan erityispiirteisiin ja paikkaan sopivaa. Suunnitelmissa tulee ottaa huomioon muun muassa terminaalin tarvitsemat infotaulut. Rakennuksen sijoitus on onnistunut, mutta ympäristön käsittely vaikuttaa hajanaiselta ja keskeneräiseltä. Odotusalueita rajaavien aitojen tulee olla luonteeltaan ohjaavia, ei niinkään estäviä. Odotusalueiden kalusteet, penkit ja roskakorit on otettava jo suunnittelussa huomioon. Havainnekuvassa näkyvän pensasaidan paikka ei hahmottunut asemapiirroksesta. Tukimuuri on suunniteltava huolellisesti oleviin muureihin sopivaksi ja

nyt keskelle laituria sijoitetut jäteastiat integroitava siihen tai sijoitettava muuten vähemmän keskeiselle paikalle.

Lausuntonaan neuvottelukunta ei puolla rakennuksen arkkitehtuuria ja ympäristöjärjestelyjä esitetystä muodossaan, mutta puoltaa uutta lauttaterminaalia ja esittää, että poikkeamispäätöshakemus laitettaisiin pikimmiten vireille.

Lausunto

Kaupunginhallitus toteaa, että Suomenlinna on 850 asukkaan kaupunginosa. Kulku mantereelle tapahtuu pääasiassa lauttaliikenteellä. Matkustajaterminaali on välttämätön matkustusmukavuuden ja -logistiikan parantamiseksi. Suunnitelmia on kehitetty kaupunkikuvaneuvottelukunnan lausunto huomioiden. Historialliseen ympäristöön sijoitettavan uuden arkkitehtuurin on oltava eleetöntä ja kestävää tai erityisen hyvin Suomenlinnan erityispiirteisiin ja paikkaan sopivaa. Suunnitelmissa on huomioitava tarvittavat infotaulut. Jäteastiat on sijoitettava huomaamattomasti.

Poikkeamisen erityinen syy on alueen palvelutason ylläpitäminen. Haettu toimenpide ei aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle taikka alueiden käytön muulle järjestämiselle, eikä vaikeuta luonnonsuojelun taikka rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista edellyttäen, että noudatetaan 10.10.2012 päivättyä suunnitelmaa. Haettu toimenpide ei myöskään johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen eikä muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Kaupunginhallitus puoltaa hakemusta edellyttäen, että terminaalin arkkitehtuuri on eleetöntä ja kestävää tai erityisen hyvin Suomenlinnan erityispiirteisiin ja paikkaan sopivaa, ja että suunnitelmissa huomioidaan tarvittavat infotaulut ja että jäteastiat sijoitetaan huomaamattomasti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ympäristökartta (Suomenlinnan tila R:No 6:3)
- 2 Asemapiirros (Suomenlinnan tila R:No 6:3)
- 3 Havainnekuva
- 4 Hakijan alustavat suunnitelmat 10.10.2012
- 5 Kaupunkisuunnitteluviraston lausunto 5.2.2013

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Museovirasto,
kulttuuriympäristön suojelu

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Muutoksenhakukielto, valmistelu
Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Helsingin kaupungin Liikennelaitos-liikelaitoksen (HKL) rakennuttamisyksikön poikkeamishakemuksesta seuraavan hakemusta puoltavan lausunnon:

Helsingin kaupungin Liikennelaitos-liikelaitoksen rakennuttamisyksikkö pyytää (5.2.2012) poikkeamislupaa 52. kaupunginosan (Suomenlinna) Töölön kylässä oleva tilalle RN:o 6:3, Iso-Mustasaaren lauttalaiturille.

Hakijan tarkoituksena on matkustajaterminaalikatoksen (65 k-m²) rakentaminen ranta-alueelle, jolla ei ole asemakaavaa.

Hakija perustelee hakemustaan sillä, että terminaalikatos siihen liittyvine aitauksineen on välttämätön lautan tulevan ja lähtevän matkustajaliikenteen ohjaamiseksi.

Hakemus koskee ranta-aluetta, jolla ei ole asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena. Haettu toimenpide on siten vastoin maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n 1 momenttia.

Selostus

Suomenlinna on Museoviraston inventoinnissa (RKY) sisällytetty valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen luetteloon.

Alue on ranta-aluetta, jolla ei ole asemakaavaa. Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on Unescon maailmanperintöaluetta. Maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta,

kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta sekä UNESCO:n maailmanperintökohde.

Matkustajaterminaalikatos korvaa nykyisen matkustajaterminaalikatoksen.

Hakijan tarkoituksena on selkiyttää matkustajien reittejä lauttaan. Haettu toimenpide on laadittavan asemakaavan tavoitteiden mukainen.

Osallisten kuuleminen

Hakemuksesta on tiedotettu naapureille kirjeellä (13.12.2012) ja heille on varattu tilaisuus kirjallisen muistutuksen tekemiseen. Muistutuksia ei ole esitetty. Laajempi kuuleminen ei ole tarpeen, koska poikkeamisella ei ole vaikutuksia laajemmalle.

Saadut lausunnot

Museovirasto (20.9.2012) toteaa, että matkustajaterminaalikatos sijoittuu Iso-Mustasaaren pohjoisrantaan nykyisestä katoksesta länteen, rantamuurin ja rannan puurivistön väliin. Rakennus näkyy erityisesti pohjoiseen merelle. Rantanäkymässä se asettuu Rantakasarmen jatkeena olevan muurin ja C2-rakennuksen kohdalle. Saapuvien ja lähtevien matkustajien liikennejärjestelyjä on eriytetty tekemällä aidattu odotusalue terminaalin itäpäädyn puolelle. Sijainti vaikuttaa toimivalta. Rakennus on teräsrakenteinen ja pääosin lasiseinäinen katos. Moderni arkkitehtuuri jatkaa saarten viime vuosikymmenten uudisrakennusten perinnettä. On tärkeää, että katoksen seinät toteutetaan mahdollisimman läpinäkyvinä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää terminaalin ja aitarakenteiden yksityiskohtien eleettömyyteen. Edellä olevin huomioon Museovirasto puoltaa poikkeamisluvan myöntämistä uudisrakennukselle.

Rakennusvalvontaviraston kaupunkikuvaneuvottelukunta ei ottanut kantaa 22.8.2012 rakennuksen kokoon tai sisäisiin toiminnallisiin järjestelyihin. Sen sijaan neuvottelukunta tarkasteli rakennuksen arkkitehtuuria ja ympäristön järjestelyä. Rakennuksen metroasemamainen ulkoasu on sen mukaan liian kaukana Suomenlinnalle ominaisista, paikan luonteen huomioonottavista uudisrakennuskohteista. Assosiaatio liikenteeseen liittyvästä rakennuksesta on mahdollinen mutta hallittu. Suora viittaus metroasemaan ei ole suotava. Rakennuksen tulee olla läpinäkyvä, mutta detaljeiltaan ajattomalla tavalla. Arkkitehtuurin tulee olla eleetöntä ja kestävää tai erityisen hyvin Suomenlinnan erityispiirteisiin ja paikkaan sopivaa. Suunnitelmissa tulee ottaa huomioon muun muassa terminaalin tarvitsemat infotaulut. Rakennuksen sijoitus on onnistunut, mutta ympäristön käsittely vaikuttaa hajanaiselta ja keskeneräiseltä. Odotusalueita rajaavien aitojen tulee olla luonteeltaan

ohjaavia, ei niinkään estäviä. Odotusalueiden kalusteet, penkit ja roskakorit on otettava jo suunnittelussa huomioon. Havainnekuvassa näkyvän pensasaidan paikka ei hahmottunut asemapiirroksesta. Tukimuuri on suunniteltava huolellisesti oleviin muureihin sopivaksi ja nyt keskelle laituria sijoitetut jäteastiat integroitava siihen tai sijoitettava muuten vähemmän keskeiselle paikalle.

Lausuntonaan neuvottelukunta ei puolla rakennuksen arkkitehtuuria ja ympäristöjärjestelyjä esitetystä muodostaan, mutta puoltaa uutta lauttaterminaalia ja esittää, että poikkeamispäätöshakemus laitettaisiin pikimmiten vireille.

Lausunto

Kaupunginhallitus toteaa, että Suomenlinna on 850 asukkaan kaupunginosa. Kulku mantereelle tapahtuu pääasiassa lauttaliikenteellä. Matkustajaterminaali on välttämätön matkustusmukavuuden ja -logistiikan parantamiseksi. Suunnitelmia on kehitetty kaupunkikuvaneuvottelukunnan lausunto huomioiden. Historialliseen ympäristöön sijoitettavan uuden arkkitehtuurin on oltava eleetöntä ja kestävää tai erityisen hyvin Suomenlinnan erityispiirteisiin ja paikkaan sopivaa. Suunnitelmissa on huomioitava tarvittavat infotaulut. Jäteastiat on sijoitettava huomaamattomasti.

Poikkeamisen erityinen syy on alueen palvelutason ylläpitäminen. Haettu toimenpide ei aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle taikka alueiden käytön muulle järjestämiselle, eikä vaikeuta luonnonsuojelun taikka rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista edellyttäen, että noudatetaan 10.10.2012 päivättyä suunnitelmaa. Haettu toimenpide ei myöskään johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen eikä muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Kaupunginhallitus puoltaa hakemusta edellyttäen, että terminaalin arkkitehtuuri on eleetöntä ja kestävää tai erityisen hyvin Suomenlinnan erityispiirteisiin ja paikkaan sopivaa, ja että suunnitelmissa huomioidaan tarvittavat infotaulut ja että jäteastiat sijoitetaan huomaamattomasti.

Esittelijä

Esittelijä toteaa, että 1.1.2011 voimaan tulleen lain 1257/2010 (Laki kevennettyjen rakentamis- ja kaavamääräysten kokeilusta) mukaan poikkeuksen rakentamisesta tai muuta toimenpidettä koskevista säännöksistä, määräyksistä, kielloista ja muista rajoituksista, lukuun ottamatta ranta-alueelle haettua poikkeamista, myöntää Helsingin kaupunki.

25.03.2013

Kaj/1

Haettu poikkeaminen koskee uudisrakennuksen rakentamista ranta-alueelle, jolla ei ole asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena. Aluetta koskee maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukainen rakennuskielto. Tästä syystä kaupunginhallitus antaa asiassa lausunnon Uudenmaan ELY -keskukselle, jolla on toimivalta toimenpiteen ratkaisussa.

Esittelijä puoltaa hakemusta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ympäristökartta (Suomenlinnan tila R:No 6:3)
- 2 Asemapiirros (Suomenlinnan tila R:No 6:3)
- 3 Havainnekuva
- 4 Hakijan alustavat suunnitelmat 10.10.2012
- 5 Kaupunkisuunnitteluviraston lausunto 5.2.2013
- 6 Museoviraston lausunto 20.9.2012

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Museovirasto,
kulttuuriympäristön suojelu

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5
Liite 6
Muutoksenhakukielto, valmistelu
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Rakennusvalvontavirasto
Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen rakennusyksikkö